Uniwersytet Gdański

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu

Komparatystyka literacka polsko-niemiecka

Kod ECTS

9.2.0260

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot

Zakład Literatury i Kultury Niemieckiej

Studia

wydział	kierunek		
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	poziom	pierwszego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	translatoryczna
		specjalizacja	wszystkie

Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)

dr hab. Agnieszka Haas, profesor uczelni; prof. dr hab. Marion Brandt

Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin

Formy zajęć

Wykład

Sposób realizacji zajęć

zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej

Liczba godzin

Wykład: 30 godz.

Liczba punktów ECTS

4

1 ECTS - obecność na zajęciach
1 ECTS - aktywność lub wykonanie pracy pisemnej
2 ECTS - zaliczenie testu lub ustnego kolokwium

Termin realizacji przedmiotu

2022/2023 letni

Status przedmiotu

fakultatywny (do wyboru)

Język wykładowy

- polski w wymiarze 10.00%
- niemiecki w wymiarze 90.00%

Metody dydaktyczne

- Analiza tekstów z dyskusją
- Dyskusja
- Wykład konwersatoryjny
- Wykład problemowy
- Wykład z prezentacją multimedialną

Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne

Sposób zaliczenia

Zaliczenie na ocenę

Formy zaliczenia

- zaliczenie ustne
- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi
- egzamin pisemny testowy
- kolokwium

Podstawowe kryteria oceny

Student otrzymuje zaliczenie na podstawie:
regularnej obecności (przynajmniej 80 % obecności) i czynnego udziału w zajęciach (20%) oraz
testu sprawdzającego (w wyjątkowej sytuacji odpowiedzi ustnej na 3 pytania otwarte) – 80%. •

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

zakładany efekt kształcenia	mtd. dydakt 1	mtd. dydakt 2
	Wiedza	
K_W01	kolokwium	dyskusja
K_Wo9	dyskusja	kolokwium
	Umiejętności	
K_U02	dyskusja	praca w grupach
K_U05	dyskusja	praca własna
	Kompetencje	
K_K01	kolokwium	praca w grupach
K_K02	dyskusja	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Warunkiem uczestnictwa w zajęciach jest zdanie egzaminu z historii literatury niemieckiej w piątym semestrze. W wyjątkowych przypadkach osoba prowadząca zajęcia może odstąpić od tej zasady.

B. Wymagania wstępne

Umiejętność analizy i interpretacji dzieł literackich, wiedza na temat historii literatury niemieckiej i polskiej od średniowiecza do XX w.

Cele kształcenia

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z najważniejszymi zjawiskami historycznoliterackimi w ujęciu porównawczym, a także przedstawienie metod analitycznych stosowanych w komparatystyce literackiej. Na przykładach z literatury niemieckiego obszaru językowego oraz literatury polskiej w wykładzie zaprezentowane są zjawiska intertekstualności oraz imagologii na przykładzie obu literatur. Celem wykładu jest wykształcenie umiejętności analizy i interpretacji porównawczej, rozumienia różnic kulturowych i związanych z nimi systemów semiotycznych.

Treści programowe

Zagadnienia teoretyczne: komparatystyka literacka – terminologia i metody badawcze omawiane na wybranych przykładach; pojęcie stereotypu; imagologia; miejsce badań komparatystycznych w systemie wiedzy o literaturze; ujęcie historycznoliterackie: wpływy literatury niemieckiej na lit. polską w poszczególnych epokach (od średniowiecza do XX wieku); imagologia; poglądy wybranych pisarzy niemieckich nt. Polski i Polaków; wpływ niemieckich utworów literackich na lit. polską (uwarunkowanie epokowe, historyczne warunki odbioru); recepcja utworów niemieckich i polskich w literaturze sąsiada: rozwój polskiej krytyki literackiej na pocz. XIX w.; odbiór autorów niemieckich w Polsce w XX wieku; specyfika recepcji pisarzy niemieckojęzycznych w Polsce (F. Schiller, J.W. Goethe, F. Hölderlin, H. Heine, T. Mann, P.Celan).

Wykaz literatury

A. Lektury obowiązkowe [wymagane do zaliczenia wykładu]:

● Corbineau-Hoffmann, A. Einführung in die Komparatistik. 2. Aufl., Berlin 2004.
● Janaszek-Ivaničkova, H., Antologia zagranicznej komparatystyki literackiej. Warszawa 1997.
● Jaroszewski, M., Der polnische Novemberaufstand in der zeitgenössischen deutschen Literatur und Historiographie. Warszawa 1992.
● Jaroszewski, M., Literatur und Geschichte: Studien zu den deutsch-polnischen Wechselbeziehungen im 19. und 20. Jahrhundert. Warszawa 1995.
● Kuczyńska-Koschany, K., Rilke poetów polskich. Poznań 2017.
● Kosellek, G., Reformen, Revolutionen und Reisen: deutsche Polenliteratur. Wiesbaden 2000.
● Lam A., Inne widzenie: studia o poezji polskiej i niemieckiej, Warszawa 2001.
● Olschowsky, Heinrich, Klucze do kultury. Z perspektywy niemieckiej o literaturze polskiej. Kraków 2015.
● Orłowski, H. „Polnische Wirtschaft“: zum deutschen Polendiskurs der Neuzeit. Wiesbaden 1996.
● Papiór J. (Hrsg), Zur polnisch-deutschen Kulturkommunikation in der Geschichte – Materialien. Bydgoszcz 2001.
● Papiór J. (Hrsg), Bibliographie zur polnisch-deutschen Kulturkommunikation: (Materialien zum Polenbild und zur kulturellen Imagologie), Bydgoszcz 2002.
● Roguski, Piotr: Aufsätze zur polnischen und deutschen Romantik. München 1996.

B. Literatura uzupełniająca:

● Brandt, M., Für eure und unsere Freiheit? Der Polnische Oktober und die Solidarność-Revolution in der Wahrnehmung von Schriftstellern aus der DDR. Berlin 2002.
● Czaplejewicz E. (red.), Literatura niemiecka w Polsce. Przekład i recepcja. Pułtusk 2009.
● Dąbrowski, M., Dekadentyzm współczesny: główne idee, motywy i postawy modernistyczne w polskiej i niemieckojęzycznej literaturze XX wieku. Izabelin 1996.
● Grabowska, M., Rozmaitości romantyczne. Warszawa 1978.
● Haas, A., Miejsce przekładu w historii literatury, „Recepcja. Transfer. Przekład”, nr 1 (4), Warszawa 2005, s.49-62.
● Haas, A., Polskie przekłady Fausta I Goethego. Próba krytyki i zarys recepcji w Polsce. Gdańsk 2005.
● Haas, A., Poeta „mrocznej głębi“ czy „wiecznego światła”? Kilka uwag na temat recepcji Hölderlina w Polsce w: „Recepcja. Transfer. Przekład”, nr

6, Warszawa 2007, s. 59-86.
● Hartenstein E. (Hrsg.), Deutsche Gedichte über Polen. Frankfurt am Main 1994.
● Janion M. (red.), Günter Grass i polski Pan Kichot, Gdańsk 1999.
● Jaroszewski, M., Mickiewicz und die westeuropäische Literatur: ein Beitrag zur Analyse der Pariser Vorlesungen. Weimar 2001.
● Jaroszewski M. (Hrsg.), 1000 Jahre Danzig in der deutschen Literatur : Studien und Beiträge. Gdańsk 1998.
● Koziełek, G., Bibliographie der deutsch-polnischen Wechselbeziehungen in der Literatur. Wrocław 1994.
● Kozłowski, A., Polskie fale Dunaju: polsko-austriackie powinowactwa kulturalne. Częstochowa 1992.
● Kuczyński, K.A., Literatura Republiki Federalnej Niemiec w Polsce, 1981.
● Kuczyński, K.A., Mehnert, E., Ratecka B. (Hrsg.), Lodz in der deutschsprachigen Literatur : eine Anthologie. Łódź 2005.
● Mazur-Kębłowska E./ Ott U. (Hrsg.), Adam Mickiewicz und die Deutschen: eine Tagung im Deutschen Literaturarchiv Marbach am Neckar. Wiesbaden 2000.
● Orłowski, H., Die Lesbarkeit von Stereotypen: der deutsche Polendiskurs im Blick historischer Stereotypenforschung und historischer Semantik. Wrocław 2004.
● Ossowski, M., Stüben, J., Auswahlbibliographie zum Polenbild in der deutschen Literatur, w: Studia Germanica Gedanensia 11, Gdańsk 2003.
● Reich-Ranicki, M., Najpierw żyć, potem igrać: szkice o literaturze polskiej. Wrocław 2005.
● Roguski, P. Słodkie imię wolności... : przejście Polaków przez Niemcy po upadku powstania listopadowego, Warszawa 2011.
● Szymańska, Eliza: „Adaptacje sceniczne Procesu Franza Kafki w Polsce". Oficyna Wydawnicza ATUT. Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe. Wrocław 2008.
● Szymańska, Eliza: Die Erfahrung der Liminalität in Alexandra Tobors Debütroman Sitzen vier Polen im Auto. Teutonische Abenteuer. In: „Germanica Wratislaviensia" Nr. 141. Wrocław 2016, s. 123-134.
● Woldan, A., Der Österreich-Mythos in der polnischen Literatur. Wien, Köln, Böhlau 1996.
● Zybura M. (red.), „Do Polski przyjadę…". Rainer Maria Rilke w oczach krytyki polskiej, Wrocław 1995.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
Absolwent zna najważniejsze zjawiska literackie, odnoszące się do literatury niemieckiej i polskiej oraz posiada umiejętność analizy podobieństw i różnic pomiędzy tekstami obu literatur.	Absolwent zna specyfikę przedmiotową i metodologiczną filologii/komparatystyki oraz rozumie jej znaczenie wśród nauk humanistycznych i w procesie kształtowania kultury, rozumie terminologię literaturoznawczą (K_W01, K_W02); zna i rozumie główne kierunki literaturoznawstwa oraz komparatystyki (K_Wo9); zna i rozumie główne metody analizy i interpretacji tekstów kultury (K_W11); zdaje sobie sprawę z różnorodności źródeł informacji, rozumie kompleksowość natury języka w różnych zakresach komunikacji oraz zmienności historycznej znaczeń w języku oraz skutków różnic kulturowych (K_W14).
	Umiejętności
	Wyszukuje, analizuje, ocenia informacje z różnych źródeł pisanych i mówionych, potrafi je odpowiednio udokumentować, stworzyć adekwatną bibliografię (K_U01); zna i potrafi korzystać z metod i narzędzi badawczych w zakresie literaturoznawstwa (K_U02); umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego (K_U05).
	Kompetencje społeczne (postawy)
	Absolwent ma świadomość swojej wiedzy i umiejętności, podchodzi krytycznie do odbieranych i pozyskiwanych treści (K_K01); potrafi ocenić, kiedy do rozwiązania problemu potrzebna jest wiedza eksperta, nawiązać kontakty i zwrócić się o pomoc (K_K02); ma świadomość odpowiedzialności za propagowanie dziedzictwa kulturowego; ma świadomość jego znaczenia dla zrozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych (K_K05); uczestniczy w życiu kulturalnym i społecznym korzystając z różnych mediów i rozumie potrzebę zachęcania innych do kontaktów z kulturą i angażowania się na rzecz instytucji społecznych, inicjuje takie działania (K_K06).

Kontakt

agnieszka.hass@ug.edu.pl